

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.
și la expedițiunea de inserțiuni Haasensteins & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sunt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 5 Februarie

Eri a fost o zi de serbătoare pentru Românii din Sibiu și giur, o zi de serbătoare la care s'au alăturat și alții, cari nu se țin de naționalitatea noastră. A fost eri primirea acelor membri din deputațiunea trimisă în cauza proiectului de maghiarizarea scoalelor elementare, a căror domiciliu se află în Sibiu, cu capul deputațiunii, Archiepul și Metropolitul nostru în frunte.

Serbarea a fost solemnă și pacinică. Solemnă pentru că se serbă un act de apărare contra unei năzuințe asupritoare a fost și pacinică, pentru că caracterul Românului este blând și pacinic, Românul și în entuziasmul lui nu și pierde cumpetul.

Noi cu ne înfrățim nici cu Turcii nu Rușii, nu banchetăm nici cu unii nici cu alții. Noi vrem să fim cetățeni buni ai statului, în care trăim: vrem numai, ca în puterea legilor acestui stat să păstrăm ce am ereditat de la antecesorii nostri. Pe acei ce lucră pentru noi în sensul acesta i vom serbători de câte ori ne vor arăta un rezultat bun pe terenul bisericesc-național și patriotic. Pentru aceasta, suntem siguri, că nu ni se poate face din nici o parte nici o imputare. Și dacă ni s'ar face, acei ce ar face imputarea ar dovedi încă odată mai mult că nu știu lua în serios ceea ce dic, ceea ce fac. Căci de serioase pot trece toate orațiunile și ovațiunile ce le-au adus compatrioții Maghiari Turcilor, chiar și cu vătămarea concetățenilor lor, ce nu consimțeau și nu și luminau fereștile cu ei alăturare, dacă le punem față în față cu cele ce s'au petrecut nemijlocit după orațiuni și ovațiuni pe câmpiile Bosniei? Dela astfel de oameni imputările trebuie să aibă același preț, care au și promisiunile. Și promisiunile compatrioților Maghiari, cel puțin după cum le înfățișa presa lor, erau oare când foarte sunătoare. Inse îndată,

după ce au sunat, au și amuțit și în locul lor s'au arătat în toată golătețea aplecările lor spre domnie suprematisătoare. Domnia suprematisătoare e steaua polară în lumea ideilor de stat a bărbatilor, cari conduc politica compatrioților nostri Maghiari. Dela densii dar, după mintea sănătoasă, n'am avut de a aștepta imputări; făcându-le, scim ce prețuiesc: nu este nici adevăratul patriotism, nici adevărata iubire către noi, întrînsele; este ambițiunea lor deșartă, care pe noi în afaceri naționale și patriotice nu ne va confunda nici odată.

Dar imputări ni s'a făcut numai pentru că organele respective a le bisericești gr. or. române și au permis a trimite deputațiuni cu archiereii lor în frunte. Cum să nu ni se facă când noi serbătorim activitatea deputațiunilor?

Le vom înregistra, dacă se vor face, și pe aceste și punându-le înaintea cetitorilor, ca să aibă știință de ele, ne vom vedea de cele ce avem noi Românii de făcut.

Tocmai cum s'a întâmplat și acum. Chiotele unison al foilor maghiare, cu toate că era mare, cătrănit și (să înțelegem un termen din vocabulariul celei mai „civilizate” foi din Budapesta, înțelegem pe „Pest. Llyd.”) impertinent, n'a reținut Românimea din Sibiu și din giurul Sibiului dela împlinirea datoriei. Tineri și bătrâni, cărturari și necărturari s'au întrunit spre a da deputațiunii, care a apărut cauza limbei și instrucțiunii poporului nostru, expresiunea cea mai vie și mai solemnă de consimțământ și de mulțumire pentru ce a făcut acea deputațiune.

Cine a vedut manifestându-se, de este cum-va permis a dice, expresiunea aceasta, scie, cine va ceti cum s'a manifestat, se va convinge, că serbătoria de eri, imponentă cum a fost în toate părțile ei, până la unele neînsemnate detaiuri, a eșit din adâncul

inimei și sufletului poporului român. Și nu ne îndoiim de loc că ecourile acestei manifestațiuni nu vor resuna dela un capet până la celalalt în toată Românimea din Austro-Ungaria. Cu bucurie facem amintire la acest loc, că însuflețirea tot așa este de mare la Caransebeș, și, negreșit, tot așa va fi și la Arad.

Serbătoria aceasta va deschide ochii minții celor nepreocupați, ca să cunoască că cele întreprinse de deputațiune în privința proiectului de lege pentru maghiarizarea instrucțiunii nu sunt numai „machinațiunea” episcopatului gr. or. român, după cum a respandit foia ultramontană „Vaterland” din Viena, ci este o unanimă voință românească de a delătura un pericol, prin care, de o parte sunt amenințate toate elementele nemaghiare din Ungaria, de altă parte este amenințată buna-înțelegere între cetățenii statului.

Ori cât de splendidă această serbătoare și ori cât de bogată ar fi în rezultate, să nu scăpăm din vedere că lucrul încă nu e terminat.

Episcopatul catolic din Ungaria s'a întrunit și se va întruni în privința afacerii proiectului de maghiarizare. Nu scim, care îi va fi atitudinea; putem însă presupune că decisiunea pentru care se va hotări va fi a sprigini proiectul maghiarizatoriu. Episcopatul catolic din Ungaria are mari înclinații spre maghiarism.

Pentru a întâmpina urmările hotărârilor episcopatului catolic și cu aceste în combinațiune a le guvernului maghiar și a le Maghiarilor preste tot, trebuie poporul român să fie cu băgare de seamă și să încurageze pe apărătorii lui să delătore ori și ce pericol național ce le-or amenința din afară.

Am început ceva. Să fim cu stăruință în începutul nostru, ca să și ajungem la un bun sfârșit.

Revista politică.

Sibiu, în 7 Februarie.

Precând presa maghiară nu află vorbe destul de urite pentru a le arunca în fața deputațiunii române, care a cerut în numele celor trei milioane de Români de la Majestatea sa ajutoriu în contra maghiarizării, pe atunci presa germană accentuează în termeni măgulitori atitudinea bărbătească a Românilor.

„Die Presse” din Viena, un diariu ce stă înscăpă aproape de partida Curței, dă (Nr. 44 din 14 Febr.) despre acest pas însemnat al Românilor următoarele importante aprecieri:

„Respunsul, ce l'a dat Maj. Sa eri deputațiunii sinodului greco-oriental, este merit, a linișci aceia ceruri din demonstrațiuni a episcopatului român a fost sinceră. Dacă însă monarhul a declarat episcopilor și membrilor deputațiunii, că le „recomandă cu căldură” și mai departe îngrijire a păcii și concordiei între diversele naționalități ale țării, vor face bine și acei impacienți șovinisti de dincolo de Leitha, cari voiesc astăzi a aplica dreptul statarii la toți Românii din Transilvania din cauza pasului amintit mai sus, a băga bine în seamă aceea recomandare. Întăiu încă nu este nici decât un lucru hotărât, că introducerea instrucțiunii obligatorii a limbei maghiare în toate scolile populare va sprigini în mod esențial consolidarea relațiunilor interne și prosperarea politică și socială a țării: a doua ne învață experiența, că poți fi un patriot unguresc foarte bun și dacă nu cunoști din copilărie limba maghiară. A triea, introducerea instrucțiunii ar fi pentru multe comune și scoale confesionale o sarcină materială nesuportabilă și astfel un isovor a neliniștii pentru populațiunea nemaghiară și un mijloc strajnic de agitațiune pentru anumiți „conducători” în sfârșit până acum este vorba numai de un proiect și dacă contrarii lui se folosesc de mijloace legale

FOIȚA.

Vêrful cu dor.

Dramă musicală în trei părți.

Vêrful cu dor nu este o operă propriu zisă, ci o baladă lirică, și balada cea mai cântătoare.

Farmecul curge în pâraie dela vêrful cel cu dor și se lățește într'un fluviu de doiaș armonii.

La ridicarea cortinei, ne aflăm într'un sat spre munți. Este zi de serbătoare; toți sățenii sunt adunați, bătrâni privind, fetele și flăcăii gătindu-se de joc. Singură la o parte, o fetiță frumoasă ședea privind spre munți; par'că așteaptă pe cine-va, dar cel așteptat nu vine și fruntea sa se acopere cu un vâl de întristare.

Flăcăii și fetele s'au prins în horă și băgând de seamă că Maria lipsește, se opresc și o chiamă: „Mario, vino, de joacă cu noi”; dar Maria întristată le răspunde cu vocea sa cea dulce: „Jucați fără mine; eu nu joc fără Ionel.”

Ionel e cel mai mândru și cel mai frumos păsor din satele de prin jur; el iubește pe Maria și Maria pe dânsul, și toți din sat știu că ei se vor cununa înainte de postul Crăciunului.

Flăcăii nu mai asteaptă și hora se încinge, și fata tot se uită spre munți sigură că Ionel va veni în sfârșit, și iacă l'că vine: „Îmi perdusem un miel și m'am dus să îl caut în munte. Mult timp l'am căutat. După ce l'am găsit, l'am dus pe pajisce și l'am pus la țînul mamei sale. Dar mult mi era dor de tine.”

De o iubesci atâta, îl întreabă un păstor, ai sci să dai dovezi de iubirea ta?

Ce dovezi?

Du-te și stai sus pe munte toată iarna și întoarce-te numai la primăvară.

Și toți aplaudă dicând că, de va face aceasta, va da într'adevăr o mare dovadă de iubire.

Atunci Ionel dice: „Dacă prin aceasta pot dovedi că iubesc pe Maria mai mult decât turma mea, decât satul meu, apoi plec voios la munte și nu mă

vou întoarce de cât când turmele se vor sui iar spre vârf.

În zadar Maria, a cărei inimă tresaltă de bucurie, îl roagă să rămână; el voiesc să plece. Căci s'au găsit unii care se îl bănuiescă și el nu mai poate rămâne.

Aici începe un duo plin de farmec, pe care îl reproducem întocmai după original, care nu ne pare a fi reproduc destul de esact în versurile române:

Maria.

Oh! rămâi aici! Gândește-te Ionel. Nu vei pute să rămâi singur, se nu mai auzi clopotele oilor, lătrarea velsă a cânilor!

Ionel.

Me voi gândi la frumoșii tăi ochi negri, ochii tăi cei iubiți, stele strălucitoare, a căror lumină va pătrunde întunerecul nopții mele!

Maria.

Zănele pădurei te vor încungiura și poate îmi vor răpi inima ta; și, înainte de a se sfârși lungile luni de iarnă, iubitul meu va fi pierdut.

Ionel.

Ah! Se vor stinge ochii mei într'un riu de lacrimi, înainte de a se stinge iubirea mea; înainte de a me cuprinde florile morții, să se rupă inima mea de dor.

Maria.

Se vor stinge ochii mei într'un riu de lacrimi și inima se va stinge de durere; presimțirea morții mă încungiură și sufletul meu se va stinge de dor.

Sățenilor le pare rău acum că au aruncat bănuiala asupra iubirii lui Ionel și au împins, prin glumele lor, lucrurile așa departe.

Baciul cel bătrân exprimă acest simțământ al sățenilor într'un solo:

Ei au umplut de mâhnire inima feciorului meu și îi au înecat sufletul în durere și întristare:

„Cine îi va fi învățat a se gândi la rău și bănuia iubirea lui? Cine îi va fi învățat a înduoșea un suflet curat cu cuvinte reci și amare?”

„O, copile, copile iubit, ai căruia ochi ard de lacrimi, nici un cioban

pentru de a împedeca executarea lui, nu este nici pe departe o crimă."

Față de glasurile seltatice, ce resună din foile șovinistilor maghiari ne este o adevărată mângăiere, când vedem că în cercuri nepreocupate aflăm o vrednică apretiare a pasului Românilor întreprins pentru salvarea națiunii și limbei lor.

Precând „Pester Lloyd“, talmaciul ideilor maghiare pentru lumea mare, dăce că reprezentatiunea Românilor, predată de deputatiunea Împăratului, nu conține decât frase, pe atunci „Deutsche Zeitung“, organul celei mai puternice partide în Austria scrie (Nr. 2557 din 14 Februarie):

„Petitiunea, predată eri de deputatiunea notabililor a Românilor ungureni în contra maghiarisării scoalelor populare, plănuită de guvernul din Pesta, este un act de mare importanță politică. Cele trei milioane de Români ungureni se adresează de a dreptul către monarch pentru apărarea lor contra maghiarisării amenințătoare, fiind că ei sunt conșcii, că nici delagvernul din Pesta nici del parlamentul din Pesta nu au de a accepta dreptate. Legea proiectată pentru impunerea unei limbi amenință însă în același mod și pe Germanii Slovaci și Rutenii Ungariei. În Pesta ni se pare nouă se joacă un joc periculos. Cel puțin momentul present pentru realizarea globului maghiar pe terenul limbistic, n'a fost tocmai bine ales."

Corespondentul din Pesta al ziarului „Neue freie Presse“ scrie în cestiunea aceasta următoarele (Nr. 5198 din 15 Februarie):

„Cearta naționalităților a odihnit mult timp în Ungaria, căci de când cu atacul lui Tisza contra Sașilor transilvăneni și de când cu condamnarea agitatorului Miletics de la „Zastava“ a fost pace în această afacere delicată. De vro câteva zile Români transilvăneni iarăși se mișcă și concludiunea e negreșit îndreptătită că ei și a ales momentul pentru scopurile lor foarte bine, pășind acum cu aspirațiunile lor. Astăzi primesce Împăratul în palatul curții din Viena o deputatiune de prelați români transilvăneni cari s'au prezentat de vro câteva zile și aici la ministrul president și la ministrul cultelor: deputatiunea voiesce a împedeca introducerea învățământului obligatoric a limbei maghiare în scoalele populare române și fiind că aici a aflat urechi surde, voiesce a petițiunea intervențiunea Împăratului. În foile românesce lupta se poartă deja de luni și la aceasta luptă ia parte cu deosebire clerul. În Arad Sibiu, Blaj și în București se agită prin ziare în contra totulului ce este

n'ar trebui să se poată despărți fără pedeapsă de turma sa.

„Vino, întoarce-te cu noi dela munte în vale; mi se pare că nu voi mai vedea ochii tăi și lungile ți plete!..."

Dar Ionel e otărit; nici lacrimile logodnicei sale, nici rugăciunile bătrânului seu tată, nici căința prietenilor sei, nimic nu-l poate opri acum să plece; i s'a cerut să și dovedească iubirea, o va dovedi; i s'a bănuțit iubirea, va arăta că ea nu poate eși din peptul seu decât cu ultima sa suflare. Pleacă:

„Rămas bun, vale încântătoare: rămas bun, turma mea; vino iar la mine cu soarele primăverii!

„Rămas bun, draga mea logodnică; prin furtună, prin vânt, prin zăpadă, prin lumina stelelor, trimite-mi sărutări, copila mea.

Și dacă vei face o cămașă frumoasă de in, supțire și ușoară, gândescă o faci pentru ziua care mă va vedea întorcându-mă.

Toți l' încongioară, și l' s'erută, și i urează sănătate și o grabnică întoarcere și el pleacă; iar, la cotitura drumului, se întoarce ca să trimită o ultimă sărutare Mariei care cade plângând în brațele bătrânului baci.

(Va urma).

unguresc și chiar și în contra statului.“ (Corespondentul dela „Neue freie Presse“ trebuie că a visat aceste, căci în realitate n'a avut unde le vedea. Nota red „Tel. rom.“)

Diarul „Der Osten“ din Viena se exprimă în următorul chip:

„Majestatea Sa Împăratul și a exprimat „speranța dar nu convingerea hotărâtă, că guvernul și legislativa ungurească este departe de intențiunea a introduce astfel de dispoziții, cari ar putea perturba pacea și concordia între naționalități. Ce sperează Împăratul, negreșit va și deveni faptă și de aceea noi credem, că ministerul Tisza va băga bine în seamă cuvintele monarchului și nu va mai așterne spre sancționare netrebnicul proiect din cestiune. Pentru acest proiect de lege există numai un loc vrednic — corfa de hârtie“.

Episcopii bisericei romano-catolice au ținut — ne spune „Pesti Naplo“, în Budapesta o conferință, a cărei obiect a fost învățământul obligatoric a limbei maghiare respective pășirea episcopilor români în contra acestuia. Conferința n'a luat nici o hotărâre, de oarece ea a aflat de lipsă a aștepta prezența primatului.

În camera Ungariei ministrul de finanțe a dat un eposé. Ca puncte de vedere generali pentru regularea situațiunii finanțare ministrul desemnează reducerea speșelor ocupațiunii bosniace la un minim, reținerea dela ori ce pas, ce ar fi împreunat cu o nouă sarcină, cruțări prin gruparea drumurilor de fer, urcarea veniturilor, urcarea contribuțiilor indirecte și crearea de contribuțiuni noi. Prin acest eposé s'a început desbaterea asupra bugetului. Partidele opoziționale ale camerei iau în contra bugetului următoarea pozițiune: stēnga extremă respinge bugetul, pre când „oposițiunea intrunită“ și deputații „selbatici“ îl vor primi în general de basă la desbaterea specială, dându și însă votul lor de neîncredere prin propunerea pentru esmiterea duor comisii, cari să examineze situațiunea financiară și să elaboreze o programă de reforme.

În senatul imperial din Viena ministrul Stremayr comunică denumirea cabinetului și a declarat: chemarea guvernului cu privire la durată funcțiunii camerei ce espiră în acest an să îngrijiască, ca afacerile parlamentului se nu să întrerupă și funcțiunile constituționale ale casei să treacă fără conturbare la camera nouă. Guvernul are datoria a conduce în mod conșciențios, obiectiv și firm administrația. Ministrul accentuează rezolvirea bugetului și a proiectelor ce stau în legătură cu acesta. Răzimiră pe basa tractatului dela Berlin, guvernul recunoaște de datoria sa a stăruși la executarea chemărilor primite la congres, pre lângă o cruțare extremă, a delătura ori-ce pericol a unei încurcături de stat și a împedeca jertfe nouă.

Primirea sērbătorească a deputatiunii române esmise la Majestatea Sa.

În anele festivităților naționale, ce Români din Sibiu și împregiurime au sērbat vreo dată, primirea Escelenței Sale Înalt preasāntitului arhiepiscop și metropolit Miron Romanul și a deputatiunii esmise de consistoriul archidieceșan, de sigur trebuie pusă la loc de frunte. Conform programei publicate de noi în numărul ultim, începând de la 8 oare dimineața publicul român grăbia a se înfățișa la gara Sibiuului. Și care Român s'ar fi putut reține de la împărțășire, când era vorba a aduce cuviinciosul și pe deplin meritul tribut de recunoștință, acelor bărbați prea demni ai biserice și națiunii noastre, cari au avut curagiul, a păși înaintea Preainaltului Tron, cerând cu devoțiune omagială

scutul preagrāțiosului Monarch în contra pericolului cu care este amenințată biserica și națiunea noastră? În adevăr inteligența română a Sibiuului și din pregiur s'a prezentat în întregitate sa; iar poporul țēran, îmbrăcat sērbătoreșce cu mulțime de steaguri și cocarde naționale s'a înfășoșat cu deosebire călare, într'un număr foarte mare, reprezentând suburbiile și întreaga împregiurime a Sibiuului.

La 9½ oare trenul ajunsese la gară.

Înalt Preasāntia Sa arhiepiscopul și metropolitul Miron Romanul P. C. Sa vicariul și archimandritul Nicolae Popea și domnul deputat dietal Parteniu Cosma, scoboriți din vagon, au fost întâmpinați de inteligență și popor cu însuflețite urări de „Să trăească!“ urmând apoi cuvântul de bine ventare, rostit de părintele protopop Ioan Hania, urările la sfēșitul cuvântărei se repetăre cu mare vioiciune.

Escelența Sa, prezentând o față senină și pe lângă toată serioșitatea, voioasă, răspunse în mod mângăietoriu cu privire la starea cestiunii, pentru care s'a pus în fruntea deputatiunii la Preainaltul Tron, și mulțămii, totdeodată în numele deputaților, pentru primire. Escelența Sa termină cuvântarea sa însuflețitoare cu „Să trăească Majestatea Sa Împăratul și Regele nostru! Înmulțite „Să trăească!“ urări inteligență și popor. Acum se forma înaintea gării un imponent conduct de calesci și un strălucit banderiu de călăreți, cari conduseră prin stradele principale ale Sibiuului, atrăgând deshilinită atențiune și a străinilor, pe Escelența Sa la reședință în strada Măcelarilor unde fū întâmpinat de senatul strins bisericesc al consistoriului archidieceșan în frunte cu sāntia sa, protosincelul și asesorul consistorial Dr. Ilarion Pușcariu. Vii „Să trăească!“ îl învitară pe Escelența Sa la fereastră, unde se și arătă cu gest de mulțămire.

La 11 oare a. m. o deputatiune imponentă de aproape 500 membrii, inteligență și popor, se puse în mișcare dela casa clerului în strada Cisnădiei peste Piața-mare în strada Măcelarilor la reședința metropolitană. Numai minoritatea celor veniți au fost atât de fericiți a ajunge în salonul de primire a reședinței Escelenței Sale către care dl. George Bariț se adresă cu o cuvântare mai lungă, plină de repriviri istorice. Escelența Sa dedă un răspuns scurt dar meduvos accentuând cu deosebire partea ce se vine bisericei noastre în cauza, cu a cărei apărare înaintea Preainaltului Tron a fost însărcinată deputatiunea esmisă din sinul consistoarielor noastre greco-orientale.

Salonul reședinței metropolitane resuna de entusiasticele urări, și deputatiunea, depărțându-se se îndreptă la locuințele membrilor deputatiunii P. C. archimandrit Popea și domnului deputat Cosma, cari amēndoi mulțămiră prin nisce cuvinte potrivite, promițând că și pe viitoriu vor fi acolo, unde i-va chema biserica și națiunea.

Precis la 7 oare seara un conduct grandios de vro 700 purtători de torțe, pornind și el de la casa clerului în strada Cisnădiei și cuprindând apoi mai întreagă Piața-mare a Sibiuului, se îndreptă în cea mai frumoasă ordine și avēnd în frunte steaguri și musică, spre strada Măcelarilor la reședința metropolitană. Mărturisiam chiar și străinii, că foarte arare-ori s'ar fi vēdut în Sibiu un conduct de torțe atât de imponent. Un interes deosebit avū mai departe această manifestatiune prin aceea, că chiar și Nemți, Unguri în special Sași entusiasmați de fapta deputatiunii noastre, ce și națiunii lor a adus o satisfacție — Sași, dīcem, au purtat torțe. Ajungēnd la locul menirei, după cāntarea unei piese naționale d-nul Iosif

Hodosiu, ținū cuvēntarea, pe care o facem să urmeze aici:

Escelență!

Venim și cu această ocașiune a Vē presinta omagieile noastre, și nu ne înșelăm dacă dīcem, omagieile a întreg clerului și poporului român, acum când V'ati re'ntors din grava, marea și glorioasă misiune, ce, întrunind simțemēntul tuturor Romānilor, a-ți luat a o îndeplinī Escelența Voastră.

Vē asigurām Escelență, că toți Romāni, cler și popor, cu un tremur, seau mai bine, cu o palpațiune tremurătoare a inimei între grije și speranță, dar cu încredere în sine, cu minte calmă, și cu rațiune de oameni conșcii de cauza ce susțin, V'a petrecut în călătoria din care astăzi V'ati re'ntors. Căci cauza era și este a noastră, a tuturor, și Escelența Voastră, dimpreună cu ceialalți domni ai deputatiunii și cu ceialalți prelați ai bisericilor române, ați fost viaa expresiune a voinței clerului și poporului român din imperiul de sub sceptrul împăratului, regelui și mare-principelui nostru.

Ne spune istoria, și o scim chiar noi, cei ce trăim astăzi, o scim din propria noastră experiență și sciință, că de câte ori s'au rădicat grave fortune, vēnturi vijeloase și procele, acum aproape de 1800 ani, asupra națiunii și bisericei noastre, tot de-auna în acele fatali încercări și amerințeri la esistența noastră națională și la conservarea religiunii noastre, Romāni s'au sciut ținē la înălțimea cauzei, ce apērau, și pe care o apēră până astăzi cu o întrepiditate, ce nu se poate resturna.

Credem, Escelență, că nu aci este locul de a arēta în mod chronologic, luptele Romānilor pentru limba și biserica lor. O scim, o simțim, o urmām și o vom urma până în indefinit, și în urmă vom lăsa-o ereditate celor ce vin în urma noastră, și cari sunt mai numeroși de cât noi, până ce ei vor fi cei fericiți a culege fructele satisfăcătoare ale acestei indefinite și continue lupte, ce de secolii întregi o purtām. O luptă aceasta, care atât de tradusă este în mintea, inima și sângele nostru, încāt nu zile, nici sēptēmāni, dar nici ani, nici secole întregi, ba nici-odată nu se va stirpi din gingașa dar tot-odată resoluta, curāgioasă și energica natură conservatoare de sine a poporului român: și până la învingere.

Escelență, devisa noastră a fost, este și va fi: a ne conserva intactă limba și religiunea, națiunea și biserica noastră, în ori ce împregiurări; a ținē tare la patriă și la pământul nostru; a lăsa liber fie-cărei națiune din patriă a urma asemenea. Dar, cu voia noastră, nu vom concede nici-odată a se infecta instituttele noastre naționali bisericesci și scolastice, cu beneficiuri (?) străine, cari numai ruinare ne aduc, și numai perirea ni-o prepară.

Escelență, permiteți-ne în urmă încă numai câte-va cuvinte.

Ori care ar fi rezultatul misiunii din care vē reintoarceți, noi vom dīce, și dīcem: aci sūntem, aci stām.

Fi-va el favorabil pentru noi, pentru națiunea, biserica și patria noastră? Se poate, vom răspunde, cu grația bunătăței și iubirei de dreptate a monarchului nostru!

Nu va fi el favorabil? Nu vom perde speranța. Aici sūntem, aici stām, ca stānca eternă a unui popor, pus aici de Dumnezeu.

Vom merge pe calea civilizațiunii vom cultiva limba noastră; vom propaga cultul religios; vom ținē sus și tare la patriă și pământul nostru; ne vom pune pe lucru, ca elementul român se prindă rădăcină în toate privințele de viață publică, socială, arte, industrie, comerț și altele atari. Se prindă, dīc, rădăcină care sé nu o poată sguduī nici procelele timpului, nici eternitatea secolilor. Prin aceste,

vom da împăratului cele ce sînt ale împăratului, lui Dumnezeu cele ce sînt ale lui Dumnezeu, și noane cele ce sînt ale noastre. „Se trăiți Escelenția Voastră!”

Entusiastice „Să trăească!” din partea mulțimei îndesuite pe stradă au fost ecoul cuvântărilor.

Escelența Sa înalt prea sântitul Archiepiscop și Metropolit rosti cu voce sonoră din fereastra reședinței următoarele cuvinte bine cugetate și simțite:

Domnilor și fraților!

Onoarea, care ni-o dați și în modul acesta mie și deputațiunei consistoriale la reînturnarea noastră din călătoria întreprinsă pe la Budapesta și Viena, nu o pot considera altcum, decât numai ca o manifestare: că DVoastră aprobați pașii, cari noi în conțelegere cu cele-lalte eparchii i am făcut în interesul culturai poporului nostru și pentru pacea internă dintre diferitele popoare ale patriei.

Prin pașii ce i am făcut, ne-am pus Domnilor și fraților! drept stavilă în calea unui torintă puternic, care se vedea a-ne amenința unele din cele ce le avem mai scumpe: limba, cultura națională și în parte și autonomia bisericească. Nu mi pot dar ascunde simțul de mulțămire ce l am pentru DVoastră, când veniți a ne da sprijin moral la întreprinderile noastre, punându-vă întru toate alături cu noi.

De altă parte însă nu mi pot suprime nici acea observare: că împregiurările, între cari ne aflăm, ne impun detorința, ca în toți pașii noștri să fim cu o precumpănire matură și cu toată posibila moderațiune. Deosebi pe lângă credința noastră omagială către Maiestatea Sa preagrațiosul nostru monarch, să ne conservăm cu sumpătate atitudinea noastră loială față de legile țerei și adevăratul patriotism. Înarmați cu aceste, întreprinderile noastre ne vor duce la rezultate mulțămitoare, și aceasta o sperăm cu atât mai vîrtos, pentru că prea'nalta grație și părinteasca bunăvoință a Maiestatei Sale esperiată și astădată, ne poate numai întări în bunele noastre speranțe, cari defel nu eschid loialitatea și patriotismul.

Mulțămindu-vă dar pentru aceasta onoare și adevărată sprijinire morală, Vă rog Domnilor și fraților! să Vă liniștiți îngrijirile, punându-vă toată încrederea în virilanta și lucrarea ulterioară a arhierilor și a corporațiunilor superioare bisericesci; și apoi Vă rog să Vă întruniți cu mine în simțemintele, cari mă îndeamnă și la aceasta ocaziune a esclama: „Să trăiească Maiestatea Sa regele nostru! „trăiească scumpa noastră patrie! scumpeze maica noastră „stră de asemenea scumpă: națiunea, biserica!”

La audirea numelui preainălțatului nostru Monarch isbucniră „Să trăească!” însuflețite din sinul lunei adunate pe stradă, ear musica întonă Imnul popular.

Întorcându-se conductul cu frontul de la serbătoritul conducătoriu al deputațiunei spre ferestrele de vis-à-vis a membrului acestia, P. C. archimandrit și vicariu archiepiscopesc Nicolau Popea, s'au adus — după cântarea unei piese naționale — și acestuia urările cele mai vii. Părintele archimandrit mulțămind, accentuă că nu dînsului se cuvine onoarea aceasta, ci acelora cari vîdînd pericolul au dat impulsul la pasul făcut pentru apărarea limbei, mai scumpe decât ori ce tesaur pe lume, și pe care poporul român o păstrează de optspredece veacuri, de când se află pe acest pământ. Urmără urări pline de entusiasm.

Conductul pornind spre strada Cisnădiei, unde locuesce domnul deputat Partenie Cosma, au adus și acestui meritat membru al deputațiunei cele mai însuflețite „Să trăiească!” pentru a se îndrepta în sfîrșit spre

piața casarmei, unde se depuse torțele.

Astfel s'a terminat ziua de 6 Februarie a. c., o adevărată și de serbătoare națională.

Poporul român din Sibiu și giur a dovedit în ziua aceasta în mod strălucit că este un popor al ordinei și disciplinei, un popor plin de iubire către dinastie, un popor patriotic, dar și un popor care își iubesc limba!

X.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Caransebeș, 4/16 Faur 1879.

„Rari sînt timpurile acele fericite, în cari să poți cugeta ce voiesci și să vorbești ce cugești.”

În mai multe momente din viață mi am adus aminte de aceste cuvinte ale celebrului istoric român Tacit, nici când însă nu am fost pîtruns de adevărul lor, ca eri cu ocaziunea întîmpinării membrilor deputațiunii naționale din diecesa Caransebeșului, respective a venerabilului, neobositului și în atari deputațiuni — încărunțitului episcop Ioan Popasu.

Fie-care individ e destinat a fi liber, pentru că libertatea este legea cea mai naturală a omenirii și cu toate acestea ca om dotat din partea creatorului cu voință liberă viețuind într-un statbotezat de constituțional și liberal, în faptă însă despotie și asupritoriu de libertate, nu ție iertat a te folosi de darurile naturei, de darurile implantate din partea creatorului în fie-care ființă rațională. Și oare pentru ce? Pentru că creatorul te-a făcut Român, pentru că ai avut parte de o creștere, care nu ți a timpit încă simțul național, nu te-a făcut, ca pentru un blid de linte, pentru un os de ros, să ți batjocuresci națiunea, să ți batjocuresci biserica, să ți batjocuresci odorul cel mai scump pe lume limba, buciunând în lumea largă, cumcă cel dintăiu om n'a fost Român, Germân, Frances etc., ci . . .

De cum-va soarta a dispus să ocupi vr'o funcțiune publică de stat sau municipală în mijlocul națiunii tale, plătit din sudoarea poporului român, ție nu ție iertat, să te bucuri, când vești, că fratele tău să bucură, ție nu ție iertat să plîngi când vești pe fratele tău plîngînd, ba ce e și mai revoltătoriu ție nu ție iertat să sari într'ajutoriu fratelui tău, când îi vești vieța în pericol, când vești, că inimicul vrea să-i înfigă cuțitul în coaste. *O tempora! O mores!*

Un atare Român nefericit are de regulă ca colegi atari indiviși, cari îi batjocuresc la toată ocaziunea națiunea, cari îi batjocuresc biserica, limba, datinele etc. și dacă nu le secundeși sau respingi insultele lor necalculabile, ești denunciat, ca trădătoriu de patriă, ca conspirătoriu în contra înțegității statului, ca Daco-Român etc. Și oare sînt acești colegi următori lui Atila sau Arpad? Ferească Ddeu! Nisce Slovaci, Poloni, Jidovi, Nemți maghiarisați, cari își schimbă mantana după cum bate vîntul, cari astăzi sînt Unguri, mâne Nemți sau Muscali, cum voiesci iubite lector.

Audiți frați Români din România liberă și independentă prin vitejia moștenită dela strămoși! Învățați din suferințele noastre a vă sacrifica și viața pentru ca să puteți cugeta totdeauna ce voiți și să vorbiți fără sfială aceea, ce cugetați.

Cine vrea să se convingă despre adevărul celor dișe, întrebe pe ori-care funcționariu român de stat sau municipal. Am diș să întrebe pe ori-care fără excepțiune, pentru că sum convins, că în nici unul nu s'a stîns încă cu totul schiuteaua aceea divină, care a început să lucească încă în fașe, la peptul mamei lor.

Dacă se ivesc casuri contrarii,

causa e masca constituționalismului, mascarea libertății. Dă-i Românului adevărata libertate și nu cred să se afle sub soare unicul, căruia să-i fie rușine a avé de mamă pe Venus, a se numi fiul lui Marte, fiul lui Romul, fiul lui Traian, fratele eroilor de la Grivița, Plevna etc.

Eartă-mă, iubite lector, că m'am abătut de la obiectul, ce m'iam propus a ți descrie. Causa e impresiunea momentului.

Cred, că e de prisos a-ți spune, pentru ce la întîmpinarea amintită mai sus, n'a luat parte nici unul dintre nefericiții funcționari Români aflători în Caransebeș.

Ceea ce pentru o națiune e vîrtute, pentru cealaltă este crimă.

Dar ad rem.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Asignațiunile postale) cari sînt încă de present în comunicație, după ce se vor găta, vor fi înlocuite prin blanchete nouă. Aceste n'au timbrul postal și la posta respectivă se vînd cu câte 1/2 cr. v. a. Tacsă, carea după asignațiunile vechi se solvesce în bani amăsurați sumei asiguate, după întroducerea blanchetelor nevănu se mai plătesce în bani ci în timbru, care se lipesc pe blanchetul de asignațiune la locul indicat pe acest banchet.

* Cetim în „Familia”: *Introducerea limbei unguresci* s'eu mai bine, proiectul de lege al ministerului de culte unguresci pentru introducerea limbei unguresci ca studiu obligatoriu în toate scoalele populare din țară, a produs mare resens în populațiunea nemaghiară. Capii ambelor noastre confesiuni au și făcut numai decât pașii necesari pentru împedecarea pericolului. Esc. Sa metropolitul Vancea a invitat pe sufragani sei episcopi al inșotî în o deputațiune către împăratul, însă numai Prea SSa dr. Victor Mihali grăbi a coresponde, Prea SSa episcopul Pavel trebui să se reîntoarcă din Budapesta — unde se afla — la Gherla, iar vicariul diecesei Orade se simția indispus. Astfel dară numai metropolitul și episcopul din Lugos merșeră la Viena, unde fură primiți în audiență de către Maj. Sa.

* (Hymen). D-nul Ioan Papp teolog absolut de Arad și a serbat cununia în 16 Febr. a. c. cu amabila d-soară Anna Gențu, fiica d-nului Teodor Gențu paroh gr. or. în Ceioșor, cettul „Biharia.” Deplină fericire se suridă în toată viața junilor căsătoriți!

* (Necrolog). Domnul învățător din Varadia G. Tiunea ne comunică următoarele: În 25 Ianuarie a. c st. v. fericitul și neuitatul bărbat Nicolau Ioanovici proprietariu mare din comuna Solcița (cottul Timișoarei) și Major ces. reg., după un morb îndelungat în etate de 56 ani a trecut la eternitate, lăsând în doliu pre mult iubita s'a consortă și pe unicul fiu al seu Constantin.

Osemintele fericitului reposat se petrecură la mormînt de toți conlocuitorii sei și de un număr considerabil de prin prejur, ca neamuri amici și cunoscuți ai sei; dintre acești din urmă nu pot întrelăsa a nu amintî pe Spect. d. G. Berariu pretore, pe on. d. F. Zsivcovicu jurasor și mulți alți domni oficeri locotenenți, care în uniformă militărească, după rangul cel'avea înornau conductul făcînd fericitului reposat onorul de pe urmă.

Conductul a fost unul dintre cele mai pompoase; la servițiul funebral a funcționat 4 preoști în frunte cu P. on. domn protopresbiter Ioan Popovicu celebrându-se după ritul gr. or. eară cântările a fost executate de chorul vocal al plugarilor gr. or. din opidul vecin Varadia.

Mai departe prin o vorbire dl protopop demonștră că în Domnul adormitul, a fost un adevărat Român, unul dintre cei mai fideli către patrie, tron și națiunea sa. Comunei Varadia ia donat tot materialul de lemn necesar la deja edificata școală confes. gr. ort. asemenea dietele sale ce i a competat ca deputat la sinodul eparchial le-a donat fondului reuniunei învățătoresci gr. ort. rom. din Varadia. Fie-i tîrîna ușoară și memoria binecuvîntată!

* (Femeile la telegraf). În anul trecut sau înșinuat pentru cursul de telegrafia multe femei, și anume în Budapesta 175, în Timișoara 25, în Cașovia 54, în Canișa 27, în Cluj 27, în Zagrabia 70. Dintre aceste s'au înșcris în Budapesta 38, în Timișoara 16, în Cașovia 30, în Canișa 10, în Cluj 15, în Zagrabia 28, la olaltă 137. Esamenul l'au făcut 130 de dame, și anume 49 cu rezultat precelent, 48 cu laudabil și 32 cu îndestulitor. De presinte 251 de candidate stau la dispozițiunea guvernului. „Familia.”

* (Foc). În comuna Petrila în 1 Februarie a. c. a ars casa epitropului bisericesc Petru Paraschiv. Paguba cășunată prin foc e considerabilă și număroasa familie e cu atât mai nenorocită, cu cât dînsa a rămas în timp de iarnă în poiană. Alte case din pregiur din norocire n'au mai ars. Ar fi de dorit ca comuna Petrila, care numără preste 400 fumuri cum scie suporta spese, să și procure o pompă (tulumbă) de foc și oamenii mai avuți să și asigure casele contra focului!

* (Vindecarea difteritei). Leacul cel mai simplu pentru aceasta boală este pucioasa. Aceasta adevă se pisază întăiu mărunt, apoi o cuantitate, cât întră într'o lingură de cafea se toarnă într'un păhar cu apă, se întoarce acolo cu degetul până se toposce toată, și se dă apoi bolnavului, ca se și spele gătletul cu ea. În 10 minute bolnavul se află mai bine. În loc să se arunce apa din gură e mai bine să se bea. La bolnavii aceia, cari nu mai pot gâlgăi apa, se bagă pucioasa pisată într'o peană de găscă și li se suflă prin ea în grumazi și după ce în urma acesteia se află bolnavul în stare de a pute gâlgăi, i se dă apă cu pucioasă de gâlgăit după cum am arătat mai sus. Acelor bolnavi, cari pe lângă toate aceste nu pot gâlgăi, pucioasa li se toposce pe cărbuni aprinși se pun apoi cu capul acoperit deasupra cărbunilor și inghit fumul, care ese din pucioasa topită. În odaia bolnavului e bine să se facă fum de pucioasă.

* (Cutremur). În 12 Febr. n. în Klagenfurt și împregiur pe la 2 oare și 44 minute după ameași s'a simțit un cutremur de pământ, carele durînd vr'o 2 secunde fû la început mai slab, tare însă pe la mijloc și apoi iară tot mai slab până dispărî cu totul. Direcția cutremurului se dișe a fi fost de la apus spre răsărit.

* (Femei ca advocați). Congresul Statelor-Unite a primit un proiect de lege, prin care acelor femei, ce au practisat la tribunalele de stat 3 ani, li se concede a funcționa ca advocați la tribunalul suprem. Acestui proiect îi lipsesce până acum numai subscrierea presidentului.

* (Ni se spune). Cetim în „România Liberă” de astăzi:

„Ni se spune că în noaptea de 27 spre 28 curent s'a spart o casă de bani Wertheim și s'a furat vr'o 20,000 de franci în aur și argint.”

Nu ni se spune însă dișe „Românul” dacă aceasta s'a întîmplat în Bucuresci, în România, în Europa sau în altă parte a lumii.

* (Budgetul Dobrogei) pe anul 1879, care înfățișadă la venituri suma de lei 3,250,000 și la cheltueli lei 3,115,512 bani 84, încheându-se

cu un escedent de lei 134,487 bani 16 s'a aprobat.

* (Un patriarch). Dl Hiram Y. Reese un om tare robust și sănătos a murit de curând în etate de 92 ani în locul nașterii sale în Franklin Counti în Pennsylvania. Acest om a avut cu 3 muieri 25 de fii, din cari acum mai trăiesc încă 20. Cel mai bătrân este de 66 și cel mai tânăr dintre ei de 24 ani.

* (O femeie electrică). În Statele-Unite s'a petrecut un fapt care ne pare că este de cel mai mare interes pentru știință. O damă din Nevada-City suferea de mult timp de dureri nevralgice; toate tratamentele cunoscute nu putură să-i micșoreze suferințele. Încercă cu electricitatea și fu supusă în timp de câte-va luni contactului unei baterii electrice, nu dobândi însă nici o ușurare și încetă cu acest tratament sunt acum opt-spredece luni. În cursul tratamentului și după ce încetase cu electricitatea, doctorul nu observase nimic particular în ea.

În primele zile ale lunii Ianuarie, simți nescie fiori reci în articulații. Trei zile în urmă, intrând într-o cameră obscură ca să-și ea o rochie de lână, care nu fu mirarea acestei dame când își vădu brațul încins cu o lumină fosforescentă, și când puțin după aceea simți o comoțiune asemenea cu aceea a unei pile electrice.

Ea spuse faptul doctorului seu, care nu vră să o creadă. Atunci, stingând lumina, își desfăcu pelerul; ori de câte ori trăgea cu peptenele se degaja o linie luminoasă. Se audeau mici plesnituri pârând că es din dinți.

Doctorul a fost silit să creadă, însă nu înțelege nimic. Pentru moment, dama aceasta este o butelie de Leyda.

* (Cum califică un istoric germân anul expirat). W.H. Riehl, o somitate de prima calitate pe teren istoric, califică anul expirat în modul următoriu: „A adus cestiunea cea mai întunecată europeană la un sfârșit, care însă totu-și formează mai vârtos un început pentru nouă cestiuni întunecate. A fost un an treptat în istoria lunei; fie-cărei națiuni i'a adus altceva. Pentru Ruși a fost un an de biruință și de desamăgire; pentru Turci un an de ruină; pentru Englezi un an de surprindere; pentru Germani, Italiani, și Spanioli un an de durere și de îngrijire; pentru Francezi un an jubilar și Austriacul poate că pune semnul întrebării la anul acesta.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Berlin, 19 Februarie n. Camera germană a respins aproape unanim persecutarea judecătorească, cerută de guvern, a deputaților Fritzsche și Hasselman.

Țăranul român.

Țărani, ciocoi și boieri.
(Înceiere).

Românul, dela fire, e om cu multă abnegațiune; pentru oamenii, la care ține, e gata să sară în foc. Acest avânt de abnegațiune îl are împăratul Iosif II în vedere, când, vorbind despre Români le dăce comisariilor sei: arătați-ve vrednici de încrederea lor și puteți dispune după placul vostru de dășii.

Nu vom a înșira casurile de abnegațiune ce putem găsi în viața fiecărui sat; nu vom pune în vederea cetătorului ceea ce face un moic pentru fruntașul seu și pentru ori-ce alt om la care ține: vom trece cu vederea chiar abnegațiunea curcanilor de generați și morți de foame, ca pe una ce par' că de sine s'ar înțelege: vom vorbi numai despre abnegațiunea țăranelui în viața politică, fiind-că scopul ne este a-l cunoaște mai ales ca pe un factor politic.

În România țăranul nu ia parte la viața politică și face foarte bine, fiind-că la urma urmelor, sunt alții care pricep meseria aceasta mai bine decât dășul. Rău e numai, că nu are în viața publică nici părțica ce i se cuvine.

Cu totul altfel e în Austria. Aici țăranul român e silit să iee parte la viața publică, în care se găsește față în față cu alți țărani, fie Maghiari, Nemți, Serbi, fie de ori-ce altă limbă. Cestiunile sunt puse atât de lămurit, încât și cel mai mărginit om poate să le înțeleagă și să se intereseze de rezolvarea lor. Când lupta se începe, vorba e dacă Românii ori străinii să biruiască și așa țăranul știe, sub care dintre steaguri se cuvine se lupte. Se înțelege, toată această luptă nu are decât un înțeles negativ, căci e foarte rar omul ce ia de capul seu parte la dășă.

În fie-care sat sunt oameni cu trecere, fie țărani, fie preoți; satul merge după acestia. Dacă oameni cu trecere sunt mai mulți și se înțeleg ori dacă un singur om are trecere în sat, satul e unit în luptă: eară dacă oamenii cu trecere nu se înțeleg, satul se împărțese în mai multe cete protivnice. Astfel la alegeri de exemplu, nu țărani cu drept de alegător hotăresc, ci fruntașii, preoții și ori-ce alți oameni cu trecere în sat. Nici acestia nu hotăresc însă decât în sat; de aici înainte și ei se supun altor oameni cu trecere înaintea lor.

În Ardeal nu sunt nici boieri nici ciocoi, ci numai niște oameni eșiți din popor, care după lipsa lor de convențiuni sociale seamănă cu ciocoi, iară după bunul lor simț moștenit dela părinți, se aseamănă cu boierii, acestia hotăresc. Aproape toți știu vorbi cu țăranul, fiind-că dela dășul au învățat a vorbi: ei nu au însă trecere în sat, ci numai la fruntașii satului. În dosul fruntașilor ori a preotului din sat, nimeni nu poate să opereze. Să vie chiar mitropolitul, moicul îl trimite la nenea cutare și cutare ori la părintele cutare. Oamenii politici se pun dar în înțelegere cu fruntașii din sat și cu preoții, și după ce s'au asigurat pe acestia, abia mai poate fi vorba ca vre-un alegător să voteze altfel decât așa, cum i-a spus fruntașul ori preotul seu, căci votul se dă pe față.

Nu este țară, în care să se facă asupra alegătorilor presiunea ce se face în Ungaria. Înainte de toate voturile se cumpără cu bani și cu beutură, și țăranul din Ardeal aproape tot-deauna e dispus a-l vinde, fiind că știe, ce grozav de puțin îi folosește. Nu îl vinde însă decât fruntașului ori preotului seu; voturi isolate nu se găsesc, ci numai grupe de alegători. Unde fruntașii ori preoții sunt oameni slabi de ânger, sate întregi ori părți din sate votează cu străinii; iară unde preoții sunt Români buni și unde bărbății politici români au trecere la fruntași ține orbiș la „causa națională”, nu pentru-că ar fi pătuns de sfîștenia acestei cauze, ci pentru că așa voiesc „oamenii lor.”

Tot acel țăran român în România e fățarnic și viclean.

Pentru ce oare?

Astăzi nimeni nu mai poate susține că e vre-o deosebire între Românul de aici și cel din Ardeal între Moș și Curcan: cum se întâmplă deci, că unul e plin de abnegațiune, iară altul fățarnic și viclean?

În ședința dela 16 Decemvrie 1878 a senatului, d. Opreanu vorbea despre un oare-care țăran îmbogățit, care ar fi având în sat mai mare trecere decât „boierul.” Afându se față cu acest țăran bogat, moicul nu e de loc fățarnic.

Și el nu e fățarnic, pentru că nu poate fi.

Fățarnici suntem față cu oamenii, despre care presupunem că nu ne cunosc; căci prin fățarnicie nu putem să înșelăm decât pe aceia, care se lasă a fi înșelați.

Nimic mai mult decât fățarnicia țăranelui nostru nu dovedesce, că noi nu scim vorbi cu acest țăran, că nu l' cunoaștem nici pe el, nici viața rurală din țara noastră și că îndată ce am eșit din târguri și orașe, ne aflăm în o lume străină și nouă necunoscută.

Ia arătați acestui țăran, că știți să vorbiți cu el, că știți ce se petrece în satul lui și că i cunoașteți atât puterile productive, cât și trebuințele neapărate, arătați-i, că nu sunteți străini în țara românească și veți vedea cum îi va trece numai decât pofta de a ve înșela prin vorbe și purtări fățarnice: câtă vreme însă el se simte mai înțeles în satul lui, va căuta să tragă folos din înțelepciunea sa.

Vicleșugul nu e decât un rezultat al fățarniciei.

Fără îndoială prin fățarnicia și vicleșugul seu, țăranul român se apără de noi și arată că ne ia drept niște exploatare nepricepuți. Îndată însă ce ar vedea că fățarnicia nu i se trece, ar renunța la arma vicleșugului, ca la una ce nu i poate folosi decât față cu nesce oameni ce nu cunosc oamenii, țara și împrejurările.

Nu este pe lumea aceasta un exploatare mai urgisit decât Ovru din sat. Dar acest Ovru cunoaște oamenii și scie vorbi cu dășii, scie când trebuie să fie dulce, când obraznic, când trebuie să amenințe și când să fie îngăduitor, într'un cuvânt cum trebuie să se poarte ca să-și facă trecere între săteni: pentru aceea acest exploatare străin și necreștin foarte adese-ori are la săteni mai mare trecere decât proprietarii satului, care e străin la moșia sa.

Trecerea, la țărani, nu atâră nici de bunătatea sufletească nici de alte calități personale și virtuți eminente ci numai și numai dela darul de a scie vorbi cu oamenii și a le arăta că te pricepi la o mulțime de lucruri. Fie bun, fie rău, omul ce are acest dar, dispune de fruntașii satului și prin mijlocirea lor de satul întreg.

E foarte lesne a câștiga iubirea țăranelui; o au toate cocoanele blânde și frumoase; dăi bani ori alt ce-va ce poate fi de folos, și el te iubesc. Dară dacă nu te pricepi decât la atât el dăse: E bun săracul! și toată iubirea nu ți folosește nimic alături cu omul, care în loc de a da, ia cu măsură nelegiuță, dar scie cum să l' apuce pe fruntașul satului și cum să le vorbească sătenilor.

Cu toate aceste noi, cești cu multă carte, nu ne dăm silință să studiem viața rurală, pentru ca, la urma urmelor, să ajungem a scie să vorbim și noi cu nenea Stan și cu nenea Bran.

„Timpul.”

Economic.

Budapesta, 15 Februarie n. Timpul în săptămâna trecută a fost prea moale ba pentru anotimpul acesta chiar de tot abnormal, pentru că în mai multe locuri ale provinciei cu deosebire în Ungaria de sud s'au ivit vremuri grele cu tunete și fulgere. Cele 3 zile dintâi ale săptămânei trecute au adus o vreme neguroasă și umedă între + 2° și 3° R; celelalte 3 zile următoare însă o vreme frumoasă de primăvară amestecată în parte și cu vânturi mari între + 5° și 7° R. Barometrul a scăzut până 741.5 m. În 15 a fost vremea mestecată cu ploaie și ninsoare în la sfârșitul săptămânii trecute a fost neguroasă și umedă. Temperatura a ceaasta moale a micșorat tare zăpeșile și a suptat foarte tare masele de gheață pe Dunăre. Pe unele locuri gheața a și dispărut și avem nădejde, că ținând temperatura aceasta călduroasă în scurt timp gheața de pe Dunăre va dispăre cu totul fără a se pricinui inundațiile temute.

Starea sâmnăturilor precum și a vițelor până acuma peste tot e îndestulitoare. Domnesce însă temerea, că neaflându-se zăpadă pe câmpuri și fiind că după căldurile de peste și noaptea pot intra geruri, sâmnăturile și vițele neacoperite pot suferi mari pagube. Se asceaptă între altele deschiderea navigațiunei pe Dunăre, carea față cu drumurile desfundate ar fi o mare binefacere pentru public.

Ce atinge negoțul bucatelor, apoi acesta a fost săptămâna trecută cu mult mai vioiu ca mai înainte.

Grăul s'a vândut în săptămâna trecută cu 5 cr. mai scump și s'a cheltuit vro 60,000 măji metrice cu câte fl. 8.47—8.50.

Grăul sâcăreș și sâcara s'a plătit cu fl. 5.40—5.70. și s'au vândut la 3000 măji metrice.

Orzul în cantitate de vro 3—4000 măji metrice s'a vândut după calitate cu fl. 5.25—7.50 cr. v. a.

Ovșul încă a avut trecere bună. S'a vândut vro 3000 m. m. cu fl. 5.25—5.60 cr. v. a. și de calitate primă și cu fl. 5.80 cr. v. a. pro m. m.

Cucuruzul, care și în săptămâna trecută s'a aflat în târg în cantitate mică, din pricina aceasta a avut căutare foarte bună și s'a vândut la 5—6000 m. m. cu câte fl. 4.50—4.80 cr., v. a. așa dară cu câte 10—15 cr. v. a. mai scump ca în săptămânile de mai înainte.

Făina cu deosebire cea de pâne a avut o trecere neasceptată. S'a transportat o mare cantitate în țări străine cu deosebire în Engiltera și chiar până în Brasilia și este nădejde, că cu deschiderea navigațiunei pe Dunăre trecerea va lua dimensiuni mai mari.

Pastăioasele n'au avut trecere mai mare, ca mai înainte și prețurile lor au rămas tot cele din săptămânile trecute. Lințea s'a vândut cu fl. 9—10; asemenea și mazărea; fasolea cu fl. 8—8.25. mălaiul cu fl. 5—25 pro 100 chilo.

Lâna a fost în tot decursul săptămânei foarte bine căutată cu deosebire de fabricanți pentru monture. S'au vândut 120 măji metrice lână de munte și de vară cu fl. 90—92 v. a.

Porcii s'au căutat încă foarte tare, în săptămâna trecută s'au aflat în târg 63,240 capete dintre care au fost din Transilvania 560 și din România 660 de capete. Unsoarea de porc n'a avut trecere mare și s'a vândut cu vas cu tot cu fl. 49—40, fără vas însă cu fl. 46—46.50 cr., v. a. slănină după calitate cu fl. 37.50—44 pro maza metrică.

Sul ca mai înainte cu fl. 45.40 până la 66.50.

Vinurile nu cam au trecere, negoțul lor au început numai de curând și numai prin neguțetori din oraș. Peste toată asceptarea calitatea din 1878 este căutată și de neguțetori din Viena. Vinurile albe din anul acesta se plătesc cu fl. 7.50—12, și cele roșii cu fl. 10—18 pro hectolitru.

Spiritul a crescut în cantitate a slăbit însă în consum. Pentru aceea trecerea dășului e slabă și prețurile sunt mai mici și adevă după calitate dela fl. 26.50—36 pro hectolitru cu vas cu tot.

Pei s'au vândut la 12,000 de dăraabe între aceste vro 5000 de mel cu fl. 2.60—3.20 părechea; apoi vro 4000 de capră cu fl. 185—190 pro 102 dăraabe; în fine vro 2500 dăraabe din Transilvania s'au plătit de un neguțetor din Viena cu neto 185 fl. pro 102 de dăraabe. Peile de bou din Banat și Transilvania s'au plătit foarte bine, cele de cal cu fl. 10.50—12 sortate și lucrate; cu fl. 8.50—9.50 nelucrate pro păreche. Peile de vițel n'au prețuri hotărâte.

Bursa de Viena

din 17 Februarie n. 1879.

Metalicele 5%	62 40
Împrumutul naț. 5% (argint)	63 35
Împrumutul de stat din 1860	114 20
Acțiuni de bancă	791 —
Acțiuni de credit	220 10
London	116 85
Argint	100
Galbin	5 57
Napoleon d'aur (poli)	9 33
Valuta nouă imperială germană	57 65